

JURNALUL LITERAR

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ DE CRITICĂ ȘI INFORMAȚIE LITERARĂ

DIRECTOR / G. CĂLINESCU

Redacția și Administrația / Librăria Ath. Gheorghiu
Iași — Strada Cuza-Vodă No. 54 — Telefon No. 1301

Abonamentul anual / Lei 120
Pentru instituțiuni / Lei 500

Inreg. la No. 28 din 19 Dec. 1938 Reg.
Publ. periodice la Trib. S. III C. Iași

Léon Gambetta orator

Din copilărie încă, fiul modestului patron dela „Bazarul Genovez” lăsa să se întrevadă, într-o oarecare măsură, anumite înclinații în ce privește tainele elocvenței austeră. Pătruns, până în cele mai inexplorate străfunduri suflatești, de jarul cuvintelor impecabile ale lui Cicero și Demostene, Gambetta deveni, spre surprinderea părinților săi, un temperament cu de-săvârșire agresiv, căutând certă cu fiecare elev sau profesor și, nu odată, deși la școală se făceau cursuri, era văzut în rândurile oamenilor îngrămădiți la Palatul de Justiție, dornic să asculte pledoariile avocaților locali. Unicul țel și vis, unica dorință a firavului Léon, — Parisul atârător celebrității și lupte înverșunate între monarhiști și proletari, — îl tortura neîntrerupt; nu-i da răgaz de odihnă. Acolo, credea el, va găsi mediul satisfăcător și prielnic în același timp ambiției lui mari, de-a ajunge, cât mai degrabă, pe culmile gloriei eterne. În anii aceștia ai imperiului absolut, — descrie Paul Matter atmosfera supra încărcată din Metropola lumii. — orice manifestare a gândirii era cu neputință, tribuna Camerei suprimată, întrunirile publice interzise, cursurile și conferințele reduse la o discretă prudență, presa îmbotnițată: viața publică era mărginită în cafelele¹⁾. Cu totul altfel de aspect avea, în bogata memorie a lui Gambetta, starea tulbură de lucruri depe atunci și prima picătură de venin desamăgitor îl puse pe gânduri, îi ruinașe, pentru moment, întreaga lui comoară de idei și frumuseți, toți idolii unei adolescenți fremătătoare. Dar, putea oare renunța la marea luptă a maselor, la marea luptă îndreptată împotriva tuturor nedreptăților strigătoare, împotriva tuturor contaminărilor și dușmanilor patriei? De bună seamă că nu! Ar fi fost cea mai ignobilă faptă, cel mai mișelesc act și, cine știe, dacă mai târziu, departe de tu-

multul vieții cotidiene, nu l-ar fi însălat cu lacrimi și regrete...

Iată, ce rânduri puternice și îndeajuns de lămuritoare, scrie dânsul părinților săi din Cahors, după luarea licenței în drept: „Drumul e larg deschis înaintea noastră. Trebuie să purcedem hotărât, cu capul sus și să luptăm. Eu sunt gata. Ah, ce nerăbdător sunt să pledez. Limba îmi arde. Mi-i frică să nu-mi fie frică — cum spunea Montaigne. Când oare va veni ziua aceasta frumoasă? Citește, recitește, pe maestrul cuvântului. Învață. Mă duc la teatru și la Palatul de Justiție. Caut lecții și modele. Dece să-ți ascund, bunul meu tată? Ambiția mă mistue. Iar într-o altă scrisoare, își mărturisește astfel debutul: „Înima îmi bate, dar îmi bate curajos, îndrăzneț. Sunt nerăbdător să primesc botezul bărei! Niciodată nu voi fi mai fericit ca acum. Primii pași în îndeletnicirea aceasta au un farmec misterios; parcă și se cutremură pământul sub picioare și parcă-ți vine amețea.”

Însfârșit, după atâtea și atâtea nopți de sbucium și investigații asidue, renunțând bucuros la toate tentațiile și desfătărilor meschine, Gambetta își vede ținta aproape ajansă, visul aproape realizat; și, chiar din primele procese susținute, transfigurat de bucurie, simțea, parcă, purtând pe fruntea-i înseninată, laurii unei izbânzii depline. Darul nemaipomenit cu care l-a înzestrat natura, temerara-i atitudine față de guvern, combativitatea și felul propriu de-a emoționa mulțimea, îi ridică prestigiul în fața marilor avocați ai zilei (Jules Favre, Lachaud, Berryer, Ernest Picard ș. a.), iar numele lui flutură pe buzele tuturor. „Fără să fie înalt, avea și nută și umeri de tribun. Capul, pe care-l da pe spate, avea trăsături puternice. Avea voce frumoasă, bine timbrată: toate sunetele se auzeau distinct,

fără osteneală. Gestu-i era larg și superb.”¹⁾

Pe Gambetta, procesele ordinare nu-l interesau și, de cele mai multe ori, le evita. Căci, obiectiv vorbind, ce farmec deosebit putea oare găsi în simplele, mohoritele lor discuții, acel suflet complex și sensibil la toate suferințele umane, care „își răspânda elocvența exuberantă numai în subiectele pe care i le oferea politica zilei?”²⁾ Patriot înflăcărat și plin de cele mai nobile sentimente, fiind, totodată, dotat cu o scripitoare și virilă inteligență, Gambetta intră curând în relații amicale cu fruntașii partidului republican, care vedeau în ochii tânărului luptător nou și ademenitoare orizonturi, și toată vlagă sădită întrînsul de mâna Dumnezirii și-o pune, în semn de jertfă supremă, pe altarul obiditei națiuni franceze... Boala, — și ntr-o vreme era nespus de bolnav, din cauza muncii sale exagerate, — nu poate țintui la pat; nu-l poate opri din vertiginosele-i sboruri și încercări de evadare spre lumi mai ferice; nu poate pune piedică, cu toate uneltirile monarhiștilor stăpâni, unui astfel de om, deasupra căruia licăre steaua nemuririi. Pretutindeni și în sufletul ficcării cetățean, discursurile furtivoase ale lui Gambetta găseau ecourile curenților și, de nu mă nșel, uluitoarele succese din campaniile electorale și Cameră, în cea mai mare parte, lui și numai lui i se datoresc. Dovadă? În 1857, opoziționiștii smulg numai 5 mandate și a-celoa cu mare trudă; peste 12 ani, în schimb, când ia parte și Gambetta, obțin cu 80 mandate mai mult, căpătând, prin urmare, puteri înzecite.

Parlamentul îi era cunoscut, prea cunoscut. Acolo, mai nimerit ca în oricare altă

Sergiu Grosu
Urmare în pag. 4

1) M. Roustan: „L'Eloquence”, ed. Delaplane, Paris, pag. 105.
2) J. J. Weiss: „Combat constitutionnel”, ed. Charpentier, Paris, pag. 306.

Orientări

Neînțelegând că o revistă nu e o carte, și că revista nu trăiește din articole „minunate”, „admirabile” ci din direcție și că această direcție are nevoie de timp ca să devină evidentă, mulți ne acuză că publicăm o literatură fără valoare. Aceste observații vin din partea răuvoitorilor, firește, care vor să ne dovedească lipsa de spirit critic. Sunt însă și unii de bună credință.

Moderata literatură câtă publicăm nu ni se pare așa lipsită de valoare, în niciun caz inferioră celei publicate în alte reviste. În tot cazul din ce ni s'a trimis am luat ce era mai bun. Dar să presupunem că literatura noastră n'ar fi bună. Ce e de făcut? Să chemăm talentele, presupunem, dela alte reviste? Scopul nostru e de a descoperi alte talente și să le îndrumăm altfel. Recunoașterea talentelor de pretutindeni ni se pare suficientă și nu credem că e potrivit să alcătuim o revistă cu aceleași nume care stăruie în alte publicații. Jurnalul nostru este un câmp de experimentare pentru tineri. Noi îi primim cordial și consiliim cu amabilitate: le tăiem avânturile premature, îi îndemnăm să se cultive și să revele prin colaborarea cu articole de informare și doctrină literară sporirea conștiinței artistice. Apoi așteptăm rezultatele. Vi-novați am fi când ne-am extazia noi înșine și am declara geniale produsele noastre. Noi însă această eroare n'o facem. Poate fi rea literatura, dar revista e bună. Roadele acestei politici se vor vedea mai târziu. *Convorbirile literare* au apărut ani de zile numai cu bune intenții și cu literatură mediocră. Dar apoi au sosit Eminescu, Slavici, Creangă, Caragiale. A pregătit terenul, criticește, este și aceasta o acțiune utilă.

J. L.

Poezia ultimei decade

Nu se poate ști în ce fel efflorescența poetică a ultimei decade se va înscrie în istoria literară. Deocamdată se poate constata cultivarea poeziei pe o scară întinsă, fapt care a dus, în primul rând, la schimbarea motivelor poetice cu care ne învățase decada precedentă și se mai poate constata că această cultivare poetică, cu noul său conținut noțional, se îndeplinește pe întreg teritoriul țării. De unde, până în 1932, A veam o poezie de extreme, suprarealistă sau ermetică, de unde gustul pentru poezie era sinonim cu gustul pentru dificil, absurd, incomprehensibil și abracadabrant, de unde, în sfârșit, poezia se cultiva, cu o exclusivitate aproape totală numai în București, după această dată urmează fenomenul invers, poezia devine facilă, logică, comprehensibilă și cuminte iar domeniul său își mută centrul de greutate în afară zidurilor capitalei.

Faptele precedente urmează în continuitate logică, unele se explică din altele. Poezia ermetică și poezia suprarealistă, cele două curente literare extreme mai puternice, din decada precedentă, prin faptul că se cultivau pentru inițiați, să abordaseră costumele salonului neoficial, adică se tipăreau în condiții grafice excelente dar fanteziste, precum și că se trăgeau într'un număr extrem de restrâns de exemplare; au izolat provincia românească de nervul poetic central, lăsând-o în voia soartei. Exaltând un spirit deosebit, de cenuclu, cultivând cu insistență amicitia literară, orgoliul artei și disprețul pentru public, hermetismul și suprarealismul n'au avut cititori și admiratori, recrutați din marea publică, nici în capitală. Îndepărtate, așa dar, prin condiția lor geografică, de capitală, orașele mari și mărunte ale provinciei se mai găseau izo-

late de nucleul de foc printr'un strat foarte gros de indiferență a publicului bucureștean, furnizor în bună parte, și el de gazetari și literați nu de prima mână, care au împiedecat orice rază să răspânda până în straturile provinciale.

Nașterea spontană a preocupărilor poetice foarte intense, în diferitele puncte ale țării, de prin anii 1931—1933, poate fi considerată, în bună parte, ca o expresie de vitalitate artistică a neamului românesc. În mai multe puncte ale țării, apar prin timpul acela reviste și grupări tineresti, cu preocupări exclusiv poetice. Din cei ce militau pe vremuri în jurul revistelor ce-au luat ființă, sunt astăzi câteva nume recunoscute în viața noastră literară, iar producția lor, ce nu asecat, va întări din ce ce mai mult ideea unei literaturi de obârșie provincială. Acest fapt apare pentru prima oară în viața noastră culturală. De unde până acum capitala absorbea și reținea, astăzi se scrie în provincie (deși încă se publică în capitală!) tot așa de bine, de interesant, ca și în capitală. Nu atinge, afirmația aceasta, regiunea moldovenească a „Vieții românești” precum și-a altor reviste vechi cu apariția în provincie; existența lor a fost discontinuă. În prezent activitatea literară provincială este egal distribuită pe teritoriul țării noastre și ea mai este continuă. La Timișoara, Arad, Oradea, Cluj, Brașov, Mediaș, Turda, ca și la Iași, Cernăuți, Chișinău, Craiova, ca și nu mai pomem de măruntel nucleu scriitoricesc depe la Siliștră, Turnu Măgurele, Călărași, Deva și altele. Așa dar, lipsite de sursa centrală a unei poezii, sau a unui ideal poetic care să satisfacă elanul juvenil al tinerilor de prin acel răstimp, provincia și-a creat pe socoteala ei o mișcare literară pe care în bună parte și-a impus-o. De câțiva ani, reînnoțirea curentului denuțit tradiționalist s'a generalizat. Chiar cei care cultivau poezia ermetică sau suprare-

listă s'au convertit la noua (veche!), mișcare. Această mișcare se caracterizează mai cu seamă prin normalizarea idealului poetic. Motivele de inspirație au părăsit domeniile abstracțiilor și-ale neprevăzutului fluid inconștient, depe marginea căruia, se zice, se putea contempla substanța ultimă și nu cea aparentă. Predilecția pentru abscons, dificil și izolare, gustul pentru exhibițiile verbale au căzut. În locul lor s'au readus preocupările sentimentale ale unei poezii mai liniștite, care se află la îndemâna tuturor.

O mare primejdie pânăște însă stadiul la care au ajuns lucrurile: degradarea idealului poetic.

Pe când cei care ne-au precedat au adus în preocupările lor sectoarele culturii pe care le-au asimilat poeziei, nenumărații noștri poeți tineri se mulțumesc cu impulsivile fragede ale sentimentului lor, cu reveria plăcută din care naște cu ușurință o strofă, dar tot ce au ei de spus, în chipul acesta, se epuizează curând. Anul acesta doi tineri de 16 ani și-au tipărit cărțile lor de poezii. Alții de 17 ani, alții de 18 la fel. Nu li se poate ști tuturor vârsta, dar se poate bănui ca foarte fragedă, din felul călduț în care curge scrisul lor. Nimeni nu este de părere ca acești tineri să nu fie încurajați; dar de aici și până a fi primiți cu laude, cu fotografie în revista literară, care trebuie să rămână— condiție esențială a progresului—un ideal pentru scriitorul tânăr, este o distanță mare. Cauze ale degradării idealului poetic sunt și altele. Ne vom ocupa de ele altă dată. Dar concluzia trebuie enunțată de pe acum: un singur lucru poate salva poezia noastră tânără care merge cu pași repezi spre platitudine: cultura.

Mihail Chirnoagă

Eter

De ulmii, cu bezna întinși
Pe creștetul casei ursuze,
Cu spatma de moarte pe buze
Mă reazăm cu ochii nestinși.

Toți munții mei sunt necuprinși
In lumi cămuite de muze —
Regrete vin, corbi, să m'acuze
Și bat în genunchii învinși.

Liliecei de băne desprinși
In pod au purces să se-amuze:
Il simt ca pe niște ventuze
Ba umezi și reci, ba aprinși.

Cu crengile — fluvii pe cer —
Să trec aș dori mai departe
Grădini sunt în oricare catte
Hotarele-s largi ca n' eter.

Ion Marinescu

Din opera lui:

Const. Mille

Credem că nimeni nu va socoti că împărțăm aceste idei. Publicăm fragmentele ca document literar pentru umorul lor. Ideile sunt detestabile, scuizabile prin tinerețea de atunci a autorului.

Nu putem sta nepăsători față cu chestiunea căsătoriei libere care de o lună de zile stăpânește presa franceză.

Vestitul geograf Elisée Reclus, ca părinte a rupt cu tradiținea veche și a lăsat deplină libertate fetelor sale de a se căsători cu cine vor voi și cu sau fără formalitățile cerute de legea scrisă și de prejudecățile sociale. Fetele sale au iubit și și-au sfîșnit căsătoria numai prin legătura firească a dragostei. Nici preutul, nici ofițerul stărei civile nu s'au amestecat, unul ca să le spuie pornografiile obișnuite, altul puind în josul actului pe-cetea inferiorității și a su-punerii orbe pentru femeie¹⁾.

Dacă popii ar fi oameni de principii (cum nu sânt) nu ar cununa pe atei și atunci, dacă căsătoria religioasă ar

Să luăm alt caz.—Iubesc o fată. Mă iubește. Voim să ne însurăm. Părinții însă cer să fac și căsătoria religioasă. Nu-i pot convinge că nu au dreptate să se amestece în conștiința noastră, carii nu credem în D-zeu. Atunci alegem un mijloc viclean. Făgăduesc totul și mergem la ofițerul stărei civile care mă cunună în regulă. După lege sunt însurat. Părinții au consimțit, totul ie după lege, apoi refuz să merg la biserica.

Sunt bun însurat și am dreptul să-mi cer femeia la nevoie chiar manu militari. Ași fi curios ce mi s'ar răspunde la aceasta, când ie știut că trebuie să mă divorțez pentru a rumpe căsătoria hotărâtă o dată de ofițerul stărei civile. Pentru a te divorța însă trebuie să fii însurat și deci sântem legal și în toată regula bărbat și femeie unul altuia.

Dacă popii ar fi oameni de principii (cum nu sânt) nu ar cununa pe atei și atunci, dacă căsătoria religioasă ar

fi obligatorie, am vedea un felu de oameni silii a nu se putea însura după lege.— Ni se spune chiar că hotăririle sinodului sânt foarte pe față: *Preoții nu au voie să cunune pe atei*¹⁾.

Un propoveditoriu al căsătoriei libere care se însoară înaintea ofițerului stărei civile, un ateu care primește binecuvântarea religioasă: ieată cazul meu.

Dacă nu ași avea curajul faptelor mele desigur m'ași face mic, ași tăcea și ași lăsa ca lumea după ce a vorbit mult, să mă uite. Din po-trivă, ieu socot că faptele mele, bune sau rele trebuie să le duc singur înaintea tribunului opiniei publice lăsând ca să fii în urmă oșândit sau acuzat.

Dacă nu ași fi omul care reprezintă o idee, tăcerea mea ar putea cel puțin numai pe mine să mă lovească; faptu că lumea va lega de faptele mele pe acele ale tovarășilor miei sau ideea ce propoveduesc, mă face și mai mult a vorbi.

1) Căsătoria religioasă în Contemporanul, an II, p. 521 urm.

In articolele mele asupra căsătoriei libere, am dovedit de ce nu ași putea, în rețeaua legilor de față, să pun în practică această idee, care are mai multă logică decât căsătoria legală. Prin urmare aici nu voi mai spune de ce și pentru ce pricină căsătoria mea a fost celebrată dinaintea oamenilor legii; ieu care nu-i admit, de ce am recurs la dânsii. Ceea ce voi să luminez astăzi ieste pentru cei ieu ateul, am ascultat pornografiile popilor, pentru ce ieu—om nou—am trecut prin filiera vechilor instituții și obiceiuri.

Am iubit. Nimeni nu-mi va arunca piatra pentru acest fapt. Am iubit—dar am căutat ca să nu fii robul dragostei, ci omul care ascultă tot atâta de inimă ca și de crieri.

Se înțelege dar că am căutat să conving pe aceea care îmi ieste soție de falșitatea doctrinelor religioase. Am reușit. Tocmai însă pentru pricina că legile sânt absurde, că obiceiurile și bigotismul ieste înrădăcinat foarte tare în crierii societății noastre, părinții nu au fost de părerea noastră.—Ca să-i conving

mi-a fost peste puțină și prin urmare ori ce nădejde de a-i putea îndupleca trebuia să o pierdem.

Pentru nenorocirea noastră, înainte-ne ca patriivnic, aveam pe-o mamă bolnavă, căreia o lovitură mare i-ar fi putut fi fatală. De sigur că nu puteam să pretind femeii mele ca să-și ieie pe conștiință o remușcare veșnică.

Trei căi ni se deschideau înainte.

Să fugim; să minșim promițând că vom face căsătoria religioasă și apoi să nu o facem; în urmă a ceda și a trece în filiera bisericeii.

Să discutăm toate cazurile.

I) „Fuga”. Cu neputință de vreme ce nici ieu nici femeia mea nu ne-am fi putut lua pe conștiință un deznodământ fatal.

II) „Minciuna”. Lucrul era ingenios.— Am fi fost legal unul altuia, după cum am arătat pe larg în „Contemporanul”. Lucrul însă iera laș. Mi-ar fi cerut „cuvântul de onoare”. Ce trebuia să fac. A-l refuza iera să stric totul, a-l da iera să minșesc, să fii un laș.

Urmare în pag. 2

Fișe literare

Ion Pillat

Culegerea Amăgiri (București, C. Banu editor, 1916) rezumă direcțiile poeziei române în preajma războiului...

nile literare, poetul se aplică propriei sale experiențe interioare. Cu tonuri de melancolie mondenă din poezia lui Samain...

După Macedonski, poetul cântă stăpăna, cântând însă din preamă căutarea de formă în coșbucianism...

Acum se observă primele creionări ale așa zisului tradiționalism care nu este la început decât o foarte originală adaptare a celei poezii franceze...

Orientându-se apoi spre Rodenbach, poetul cântă catedrala de cărbune cu catedrală, evocând însă regiunea boreală...

Dar poate chiar această sănătate sau—mai exact—această aparență de sănătate și vigoare i-a fost fatală...

Symbolismul în tonuri mai limpede, neo-clasicizante, respiră peste tot în vagul determinărilor de timp și spațiu...

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

Trec sub porțile boltite din cetate Pe-un cal negru, pe-un cal alb și pe-un cal murg...

Și tot acum se schițează o poezie intimistă, a naturii moarte (desvoltată mai târziu de Demostene Botez), poezie a odăii, a mobilelor...

Apoi e o tendință către fabulosul parabolic, comună epocii (Anghel, Stamatiad) și care își are origina în Oscar Wilde...

Și clipa netrăită a înghețat pe el. Dar prin iatac adesea te-apucă și te fură...

Din opera lui: Const. Mille

Urmare din pag. 1 Nu am putut deci întrebuința acest mijloc. III „Cedarea”. Mai rămăne să cedez...

mea, vor fi dușmanii, și oamenilor cari nici odată nu au fost decât niște rufiani. Un om serios socot, că totdeauna îmi va da dreptate...

Guy de Maupassant

Intr'una din scrisorile sale, Guy de Maupassant spunea: „...iubesc cerul ca o pasăre, păsările ca un lup vagabond...

și mărunț funcționar, se ținea de nesfârșite chefuli, de petreceri sfârșite cu scandal și de aventuri sentimentale. Evident că toate acestea nu-l ajutau ca să fie un funcționar model...

sulte. Tot cam în vremea aceea publică și o culegere de versuri intitulată simplu „Des vers”.

operei, nu însă într-o măsură hotărâtoare. In cele trei sute și ceva de nuvele nu se poate urmări evoluția sufletească a scriitorului...

Successes literare au venit târziu dar fulgerător. Pe la 1877 Emile Zola grupase împrejurul său, la Medan, pe câțiva din prietenii și discipolii săi...

Dar izbânzile fac pe Maupassant să ducă o viață și mai obositoare. Cu toate că primele semne ale dezechilibrului nervos se arată destul de timpuriu...

Nu voim să ne referim la o influență în rău asupra scrierilor sale fiindcă aceasta nu există (ultimele romane ale lui G. D. M. sunt chiar mai bune decât primele).

Personajele lipsite de adâncire, de analiză psihologică, își desvăluie secretele lor sufletești prin acte, prin gesturi, prin exteriorizări brutale sau numai banale.

Dar poate chiar această sănătate sau—mai exact—această aparență de sănătate și vigoare i-a fost fatală, permittându-i să ducă o viață dezordonată atât în vremea cât a fost sărac...

De vorba, în această nuvelă, de ingratitudinea bărbaților plini de curtenie față de o prostituată atunci când au nevoie de ea pentru ca mai mai târziu s'o acopere de in-

Dar micul funcționar de odinioară, ajuns acum celebrul scriitor Maupassant, nu mai poate renunța la felul acesta de trai și în loc să se cruce și să se îngrijească, el își impune o muncă cerebrală intensă...

Ne-a lăsat din vreme aceea schițe frumoase privitoare la Normandia tineretii lui sau la Sena și Marna pe care se plimba adesea cu barca Duminecile și în zilele de concediu cu numeroasele sale iubite.

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

Apare PASĂREA PARADISULUI

poeme de Mircea Pavelescu în „Scriitorii de ieri și de azi” Colecție condusă de G. Călinescu

Gh. Bacovia

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Gh. Bacovia (Vasiliu)—creatorul poeziei de atmosferă în literatura noastră—și-a început activitatea literară la „Literatură” lui Macedonski. A studiat dreptul la Iași. E un mare iubitor de muzică...

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Și clipa netrăită a înghețat pe el. Dar prin iatac adesea te-apucă și te fură. Miresmele cosite a florilor de fân, Păstrate sub răcoarea pănzeturii de in.

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Bacovia a scris foarte puțin. Toate poeziile lui sunt scurte. Peste tot e simplu. Imaginea dezbrăcată de haina inutilă a cuvintelor...

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

Publicăm acest studiu al unui tânăr ca să încurajăm cercetările critice. Noi însă socotim că G. Bacovia este doar un interesant poet minor...

o observă și o descrie la începutul carierei sale scriitoricești nu e lipsită de plătitudine și ipocizie. Mai târziu îl interesează subiectele dintr-o anumită lume...

Cu alte cuvinte îl interesează propriul său caz pe care la început îl prezintă iar mai târziu îl înfățișează în diferite chipuri.

Influențat de propria-i viață interioară sau de cele ce-i seamănă, el analizează stările sufletești și le adâncește. In aceste din urmă romane (cu toate că scriitorul o contestă) el pare că revine la metoda generală a analizei psihologice...

Cei zece ani de muncă intelectuală peste puteri în care gloria lui cunoaște o continuă ascensiune, sfârșesc brusc în 1891 când scriitorul cel mai îndrăgostit de viață inebunește. Curând după aceea, în 1893, moare.

Petru Șerbănescu

Sfârșit de toamnă, Proză, Plumb de iarnă, Gri etc.) și alte ori apare muzicală, dar cu o muzică tristă, monotonă, funerară (Vals de toamnă, Note de toamnă).

Poezia lui Bacovia e poezie de atmosferă. De aceea poeziile lui parcă dau aceeași senzație. Atmosfera lui Bacovia e de o tristețe dezlăntită, deprimare grea, apăsătoare, pătrunsă de nervozitate, cu o viață murdărată de cabaret, de mahala, o atmosferă melancolică...

Natura lui Bacovia e o natură intensă. Este cea mai reușită natură simbolistă din literatura noastră. Natura este descrisă numai în măsura în care ea poate deștepta în sufletul nostru muzicalitatea interioară. Poetul nu relevă decât esența naturii, elementele necesare pentru a sugera o anumită senzație.

Limba e simplă fără a fi vulgară, iar versificația mult studiată la primele poezii devine mai liberă în volumul ultim.

Horia-Eugen Coșeriu

MIRCEA PAVELESCU

Prezentăm prin câteva poeme caracteristice opera unui tânăr poet destul de cunoscut inițiatorilor în poezia acestui deceniu și pe care Jurnalul Literar îl editează. D. Mircea Pavelescu a publicat grațioase poezii în mai toate revistele literare.

Schiță de coastă

Undeva evoluau stele libere deasupra căpitanilor de vapoare. Prin pupilele singurătății au trecut nave fără catarge. Calea Robilor e o plantă de mare prelungită de alge.

Aici au murit sirene, au cântat marinari, legendele — au trimis aici pescari după sticloasa Cruce a Sudului.

Golfuri rotunjesc vocale. Linpezi și calme din soldul tău. Am înfipt pavilioane din sângele tău pe locul unde dorm indigenele cu sâni fierbinți în nisip.

Pasărea paradisului răspunde.

Jurnal de bord

Mareea ca o pâine dospește calm în barcă, pe-aci Februar e tânăr și cu obrazul ud; în fund din crucea largă zvrălită peste sud cad stele ori embleme de aur pentru șapcă. Aștept să-mi întinzi mâna ușor peste ocean întocmai ca o algă prin mrele de argint. Inima ta pe-alocuri o simt călătorind închisă în buzunarul batistei și în ocean.

Despre Britania

Cu 35.000 lei puteți face o excursie în Britania. Turismul Român

Recordurile stabilite ni le transmite Liverpool-ul aerian: „Sir Brighton Levy mc. Allan, scoțian n'a respirat douăzeci și opt de zile.

O flotă fu păstrată de ocean apoi svărlită cu un pumn de bile la unsprezece leghe de Antile pe niște ciocuri dure de mărgean“.

Iar lorzii de hermină și peruci un sfert legendă restul eunuci discută schisma dintre „Wighs“ și „Torry“.

Cu 35.000 lei, atracție să vezi cum „Philéas Phog-i“ conservatori se sinucid statistic din distracție.

Imensitate

Mă vreau imens: sub pasul meu în plina Catapeteasmă-a lumii, vreau răsunet în glasul meu să bubue un tunet. Și spada mea să sângere lumina. Mă cer visat, neprihănit și teafăr Ca o scântieie pură de luceafăr. Cărări de foc să scapere pe boltă Mânia mea, dela un cap la altul Să se graveze veșnic pe înaltul Azur etern inscripții de revoltă... ..Dar, negândit de nimeni, mă strecur Mai destrămat ca umbra unui nor. Și trebuie din sbucium, chiag și pâine Cu sfâșieri de visuri și cu luptă Să iau lumește dalta grea și ruptă Și să sculptez ca'n marmoră, în mâine.

Asul de cupă

Alături de trișorii marilor metropole am învățat să rup din mine asul de cupă pe care l-am întins prin evantaliu frumoaselor doamne din elită surzând parfumat.

Toată lumea mă iubea ca pe Joseph Balsamo. Rătăcitor prin odaile din ce în ce mai mici tapetate conștiincios cu efigia asului de cupă, sclipind în fața policandrelor ca un profil al renașterii m'am întors târziu — pumnal în teaca lui nobiliară — tot așa de pur și de strălucitor de imaginație.

Cine a simțit afară de mine prin vinele ca niște canale fabuloase cu dragoni albaștri pe eleganții trișori expirând sub otrava asului de cupă?

Vagabondaj

Iată-mă fugăr cu inima purtată pe brațe ațipind lângă focul ceșos al vagabondului. Șterge, frate, drumurile care duc înapoi și aruncă tristețea în fața toamnei, tristețea singurului meu animal domestic.

Iată fotografia pe jumătate arsă a iubitei mele ochii ei sunt de cenușe în ceață, dar peste buzele-i albe, numele meu trece uneori ca o batistă curată.

Oh, cine sburlește alături de noi potecile când fiecare os închide o reîntoarcere? De câțva timp calc peste rândunici sinucise și peste pieptul unor statui neîngropate.

Să nu ne mai amintim de nimic, frate bun, să călătorim cu umerii din ce în ce mai largi cu brațele din ce în ce mai ovale prin umbra pământie din fața noastră pentru inima plină cu păsări bolnave nesomn.

Elegie I

A trecut peste fruntea ta un geniu al apelor, brațele fluxului—ample—au ajuns până la tine încărcate cu stele de ceruri ultramarine cu alge bolnave de somn pentru linia pleoapelor.

Privește adânc în irisul intact al oceanului la flora acestui ținut fosforos,—madrepore—în jaruri imense coralii ascund aurore pentru inima ta—proaspătul flux al oceanului.

Liniștea, liniștea, această vastă pasăre de apă, a murit în mâinile voastre groase de nepăsare și umbra ei agitată ca o chemare doar în tristețea mea, doar în tristețea ta o săncapă.

Elegie II

Tu prea crescută'n mine, prea tristă peste gări sărutul ca un mugur de miel și-l urc spre gene. Batista e o rană întoarsă din chemări, alături de-o vacanță de strofe și de lene.

Ne-a blestemat orașu'n oracole de tei cu uliți despletite în putini vechi de pește. Oh, dragostea din plante urcând în aburi grei o simți cum se încheagă, cum birue, cum crește.

Medalioane pure ce le-am uitat la gură și mâna înfrunzită într'un cântec molcum Sunt pajiști încrustate pe piept ca o arsură, flămânda ursitoare cu pulpele de fum!

Ferestrele târgului

Omul din oglindă e prea singur. Nu știu dacă singurătatea e o bucurie a celor triști, știu doar că toamna îmi arde mâinile până în umăr.

Ce mai așteptați ștejarilor de nu muriți și voi fântânilor, și voi... Stoluri de păsări oarbe se lovesc de noi.

Cineva depărtat ne face semn cu brațele e poate duhul cenușiu al mărilor mai trist de când a rămas răstignit în ceață.

Te așteptăm, omule din oglindă, să ridici mâna pentru o nouă tăcere. Acum deschid ochiul gol de umbre cum s'ar deschide de vânt toate ferestrele târgului.

Inel de logodnă

Pagini, obraji, pași aceasta e harta tristeții mele.

O pagină pe care mâna să fie o aniversare și inelul de logodnă rotund ca un sărut pentru iubita meatănără ca inima privighetorii.

Un obraz proaspăt ca un concurs de skiuri lipit de fața mea jilavă și lemnoasă pe care părul umed la tâmpile înseamnă o nouă înfrângere.

Apoi pași, coborînd din toate părțile pași sfărâmând uneltele somnului sdrobind degetele încheștate de cărmă pretutindeni pași puternici de aramă prin mocirla pământie a toracelui meu ca niște semne irevocabile ale destinului.

Expoziții

În palmă gama tristă înnoadă-o lavalieră și te atinge fină ca un genunchi de plantă la ora când pendula e-o doamnă elegantă mișcând un evantaliu de pene la premieră.

Sezoane trec prin geana surpată și enumeri aceste dansuri simple din curbele peniții când sufletul prea singur, deschide expoziții pe crinii albi de liniștiți și goi ca niște umeri.

Mâini, rădăcini

Ont-elles roulé des cigares? Rimbaud

Privesc la mâinile mele și le pun alături cum ai pregăti niște arme vechi pentru panoplie, mâinile mele tocite de amintirea atâtor compromisuri.

În odaie plesnesc oglinzile; ziua e la piciorul cuerului cu haine păroase; în paharul cu apă crește cea mai subțire gamă pentru febra mea cu mască de argint.

Acum am alte mâini și altă caligrafie.

Panoplii

Sala-i cu lepră între ziduri ude sub o rugină moale fără sânge. Pe săbii trist tăcerea se refrânge și pe armură odihnesc feude.

Inima-i veche. Cine-o mai aude! Printre pistoale doar lumina plânge. Simți? geana amintirilor se strânge — și servitori au fost pe-aici și rude.

Ora lovește. Gongul e de ceară nici un fior n'a tresărit în bărne și sunetul stă suspendat afară.

Din parcul gol unde-au murit petunii în sală intră noaptea să-și atârne de panoplie, halebarda lunii.

Estuar

Toți păstrăm amintirea camerelor de plumb tapetate cu ceață și cu solfegii prin care auzeam somnoroși, pasul de sfânt al Străbunului.

Nicăieri chemare n'a fost mai disperată decât vocea obsedantă îmbibată în ziduri ca un straniu deces de pian. Nicăieri brațele noastre n'au făcut un oval mai frumos.

Viața intra în trupul nostru moale traversându-ne somnul în cortegii de melci dincolo de amintire și de incertitudine. Priviți și voi, surorilor, corpul meu slăbănog plin de lepra unor muzici de altădată.

De-atunci au putrezit alte porți, am năzuit alte evadări, de-atunci cuțite ne-au caligrafiat sângele și în ochii noștri așteaptă uneori secunda de pomină când din geamul celulelor, noaptea trebuia să ne primească generoasă ca un estuar.

Poem pentru prieteni

Voi care aveți viața mai stearpă decât a mea și simțiți totul sălcui și uscat ca o plimbare fără rost pe bulevardele seci ale orașului, nu mai veniți în preajma mea cu liniștea voastră goală.

Nu ne spunem nimic și fumăm același tutun prost iar mai târziu ni se face sete sau foame ori poate somn și noaptea se scutură'n noi ca o pasăre de cenușă

lăsându-ne buzele uscate de nevoia unei amintiri. Prin odaia mea nu va mai trece nici un nume cald cu silabele doldora de vocale,

pe care să-l repet rupându-i treptat înțelesul până când va deveni o răcoare albastră și ireală.

Iată paharul meu plin de praf, teacuri de ziare cu fotografii de miniștri, cărți lemnoase ce își anchilozază degetele și peste tot o senzație de scufundare, o uscăciune rece a ochilor. Și toți cei ce vin sunt ca niște păsări împăiate

Madrigal romantic

Doamna romantică își rătăcise zâmbetul prin pădure gambele nalte fluerau subțire, în seara care stingea sufletul galben al gravurilor.

Te invităm, doamnă, la un cotilion, singurul platonice în acest sezon; pașii fără umbră, fără clorofilă, vor muri într-o piele pură de reptilă și pe sub eșarfe, doamnă, vei afla palide fragmente din tristețea ta.

Crinii au crescut în sandalele acestor prințese, lângă sunetul unor vânători din trecut peste puntea ridicată de descântec.

Doamnă din legendă, cazii peste balcon lângă amintirea prințului polon, să-ți aducem șoldul mlădiat în parcure și pe eleganții purtători de aururi ca să poți reface, doamnă, cum vei vrea lacrima celebră din legenda ta.

Soliloc

Mon front est rouge encor du baiser de la reine. Gérard de Nerval

Reversă din legendă sângele altor seri peste terasa unde dansează ambasada, tu, răcorește-ți, rege, în crinii tineri spada și pune-mi-o pe rana verzuie de tăceri.

Mi-e fruntea sângerată de marele sărut ce mi l-a dat prințesa acestei reci Britanii; de-atunci prin solitudinile ascult cum sună anii ca o cădere lentă de stele peste scut.

Ce clară, oh, ce clară e linia tristeții! Buchetul de vocale nu ți l-am mai întors vreau să-l păstrez — lumină pentru informul tors

sau lampă simplă pentru singurătatea feții. Dar soarele, ce suflu coclit de scorpion! Voiu arde ochii umezi de stearpa lui culoare ca să rămân, în umbră clamând o desperare cu barba răvășită către Septentrion.

Elegie III

Morții ne sunt mai scumpi în somn, le oferim inele, palmele în cupă și ferestre prin cari respiră munții.

Spre amintirea fumegând ca o supă ai revenit cu cicatricea din mijlocul frunții.

Atunci s'au despletit tablouri și niște rude servitori pe cari nu-i cunoșteam. Ce ude tremurau perdelele, ce ude! Și muntele intra tiptil pe geam.

Erau voci cari adunau ceața. Prin căprioare alunecau ceruri de lapte și carabinele se umezeau dimineața cu o brumă de lapte.

Doica stingea luna, oprea ceasul își culegea bucolică pasul, când tremurai silabele'n fântâni prelungită de ogari bătrâni.

Elogiul poemului

Poemul cere morți și broderii, Vreau orga serii lentă ca un vin Să-ți lunece pe piept și pe destin Să sufle în soare și în pădăii.

Pe lângă pomii răsușiți de chin Cu stelele pe umăr când revii Incarcerat în sterpe agonii, Gravă, tăcerea-ți dăruie-un rubin.

Sau când pe-o mână stinsă și ovală Respiri adânc reflexul de sineală Sub pleoape vineți redeștepti amanta;

Precum în anotimpul greu de fum Simți în corola crizantemei, cum Soarele morții înfloresce planta.

Epilog

Nu, niciodată afară din mine prin sudorile de fum ale grădinilor. Aici în noi înfrunzesc medalioane triste cu ochii prelungiți până'n ramă.

Nu, niciodată fruntea mea n'a fost intactă de salvele cenușii ale plânsului, numai pe tine te caut în orașul cu munți alături de semnul tacit al țigărilor pe buze.

Intotdeauna inima mi-e ca un buzunar cu alune pe care le dăruiesc la masa prietenilor. Totdeauna transparența argintului tău e risipită peste pemele mele.

OCULTISM

Zodia Gemenilor

21 Mai - 22 Iunie st. n.

La data stilului vechiu se vor adăuga 13 zile

Născuții în zodia Gemenilor au spiritul pătrunzător, fin, sunt simpatici și gata oricând să dea ajutor altora.

Zodiile favorabile Gemenilor sunt: Berbecul 21 Mart - 19 Apr., Vărsătorul (20 Ian. - 18 Febr.), Balanța (23 Sept. - 23 Oct.), Leul (23 Iul. - 22 Aug.)

Horoscop săptămânal 19 - 26 Mai st. n.

- 19 Mai Viața retrasă, fără bucurii. Caracter aspru. 20 ,, Ușurință de a conduce pe oameni. Carieră sigură. 21 și 22 Mai Lipsă de energie. Izbândă cu ajutorul prietenilor devotați.

Nostradamus

Léon Gambetta orator

Urmare din pag. 1

parte, putea să-și pronunțe ne-strămutatele sale imperitive, strigătele de alarmă ale tuturor năpăstuirilor. „Cecece vrem este, ca în locul monarhiei să se organizeze o serie de instituții, potrivite cu sufragiul universal și cu suveranitatea națională; cecece vrem, este să ni se dea, fără revoluție, pașnic, acea formă de guvernământ, al cărei nume îl știți cu toții: Republica.“

Intre timp, isbucnește războiul franco-german, cu toate sforțările herculane ale lui Thiers și Gambetta de a-l evita. (Aceștia își dădeau perfect de bine seama de primăjdia la care era expus poporul francez, hărțuit și frământat de lupte interne.)

Guvernul Emile Ollivier se retrace, incapabil să conducă țara în acele momente critice, când pretutindeni bucuria tului și creșterea cimitirilor.

Thiers refuzând, generalul Trochu ia președinția, Gambetta, internele; Jules Favre, externele; Ernest Picard, finanțele; Crémieux, justiția; generalul Le Flô, războiul; Jules Simon, instrucția publică; Maguin, agricultura și comerțul; amiralul Fourichon, marina; industriașul Dorian, lucrările publice.

Poporul, însă, e însetat de liniște, de pace. Gândurile tuturor se îndreaptă spre încheierea unui armistițiu onorabil. Războiul nu mai poate fi continuat. Totuși, strădaniile conducătorilor rămân zadarnice, deoarece cancelarul Bismarck cerea, fără nici o discuție, cedarea teritoriilor Alsciei și Lorenei, precum și alte câteva puncte strategice, de mare importanță. Era o imposibilitate și, pentru aceasta, războiul trebuia dus până la capăt, prin orice mijloc.

Nu vom înșira, pe larg, mersul evenimentelor, care și mai târziu s'au arătat a fi destul de turbulente și nesigure. Ne-ar trebui pagini întregi pentru a înfățișa în adevărată lumină a faptelor trecute, luptele, frământările, intrigile și chiar primejdiile din sânul proaspetei republici, la care distinsul bărbat de stat francez a luat parte activă, deși trupeștile sale metode îl covârșeau enorm.

Sergiu Grosu

1) F. Sarcey: „Le siège de Paris“, ed. Nelson, Paris. 2) Paul Deschanel: „Gambetta“, ed. Payot, Paris.

BIOGRAFIA

ANDRÉ CHÉNIER

Fiu al lui Louis de Chénier, consulul Franței la Constantinopol, și al unei grecoace renumite pentru frumusețea sa, André Chénier s'a născut în capitala fostului imperiu turcesc, la 20 Octomvrie 1762.

Din copilărie încă, André Chénier fu adus în Franța și încredințat unei surori a tatălui, care locuia la Carcasonne. Acolo, pe malurile Andei, sub cerul mereu senin al Languedocului, el primi o educație destul de liberă. În 1773, tatăl reveni în Paris și își înscrise fiul, împreună cu ceilalți doi mai mari, la „Collège de Navarre“.

Nevoia de a-și face o carieră îl determină să accepte postul de secretar al contelui de Luzerne, ambasadorul Franței la Londra, funcție pe care o împlini până la 1790, când se stabili definitiv la Paris. Atunci, la vârsta de douăzeci și opt de ani, André Chénier începu adevărata activitate literară. Îndrăgostit de poezia greacă, el începu să scrie, imitând formele de versificație ale vechii Elade.

Evenimentele politice îl silită însă să renunțe la activitatea literară și, împreună cu prietenii săi Pange și Roucher, creă prin „Journal de Paris“ o energică opoziție atârpripiilor anarhice, cât și rezistențelor aristocratice.

Om de centru, el este im-

potriva democrației excesive, dar și a nedreptății feudale; el dușmănește la fel tirania revoluționară, ca și pe aceea a Bastiliei. Cu pericolul vieții, el își manifestă părerea și are curajul să ia apărarea lui Ludovic XIV. După o serie de articole în care puseuse tot ce îi sta în putință pentru a-l salva pe rege, văzând că șansele îi sunt minime, propuse lui Guillaume de Malesherbes să împartă cu el misiunea de apărător. Integrat magistrat acceptă această grea sarcină, sortită dinainte insuccesului.

Se știe că după condamnarea la moarte, regele înaintă Adunării o scrisoare cerând dreptul de a apela în fața poporului sentința dată. Această scrisoare, semnată în noaptea de 17 spre 18 Ianuarie, este scrisă de Chénier.

În urma atâtor acte de curaj, viața poetului începe să fie amenințată. În 1793, el părăsi Parisul, plecând la Rouen, apoi la Versailles, unde fratele său Marie Joseph fusese ales deputat.

Dragostea dintre cei doi frați nu se dezminți nici acum. După ce André luase apărarea fratelui său împotriva unor atacuri injurioase și îl închinase prima din ordine sale, la Versailles, deputatul făcu tot ce putu pentru a-și pune în siguranță frațele, într-o casă particulară. Lucrurile s'ar fi terminat poate cu bine, dacă André nu ar fi aflat că un prieten al său, De Pastoret, a fost arestat la Passy. Imediat, el se duse să-i consoleze familia. Agenții care percheziționau casa arestatului, îl califică alături

de mai mulți obișnuiți ai casei, ca suspect. Ca urmare, poetul și ceilalți prieteni sunt arestați și acuzați de a fi pus la cale un complot.

Teroarea este în toiu. Încercările lui Marie Joseph de Chénier de a-și salva frațele nu puteau să vie în ajutorul poetului. Marie Joseph însuși, acuzat de la tribuna Convenției, dușmănit pe față de Robespierre, este nevoit să se ascundă.

Andrézace în închisoare timp de șase luni. Între timp, tatăl său face intervenții pentru liberarea sa, intervenții care nu au alt rezultat decât accelerarea judecării procesului.

În închisoare, André revede câteva din lucrările sale, nepublicate în culegerile de mai târziu ale fratelui său, din cauză că nu sunt nici complete și nici bine puse la punct.

La judecată, Chénier nu încearcă nimic pentru a se desvinovăți. Declară dușman al poporului, luptător împotriva libertății, apărător al tiraniei, fu acuzat și de conspirare pentru a evada. Execuția fu fixată la 7 Thermidor, anul II al Republicii (25 Iulie 1794). Poetul avea 31 ani.

Mergând spre locul execuției din piața Banière reversée, în căsuța condamnaților, André Chénier și prietenul său Roucher recitară prima scenă din „Andromaque“. Legenda spune că poetul ar fi exclamat, arătându-și cu degetul fruntea: „Nu am făcut nimic pentru posteritate; și totuși, aveam ceva aici.“

Operele lui au fost publicate pentru întâia dată în 1819, la 26 de ani după moarte. Mircea Lazăr

Indiscreții și Anecdote

Când Planché, critic la Revue des Deux Mondes, muri, Buloz directorul exprimă părerea lui de rău în acești termeni comerciali, deși în fond era îndurerat: — Mai bine pierdeam 20.000 de franci!

Fiindcă soția lui Heine se ruga lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor soțului ei, acesta, pe patul de moarte, îi zise: — Nu te teme, iubito, mi va ierta; asta e meseria lui!

La Guernesey, Victor Hugo cheltuiuse 6000 de franci ca să i se construiască un fel de seră de cristal, din care, ferit de frig și vânt să poată admira ca dintr'un stal, marile spectacole ale Oceanului.

Se zice că directorul ospiciului Beaujon s'ar fi prezentat într-o zi la Balzac și i-ar fi cerut 16 franci pentru a cumpăra un sicriu pentru o muribundă foarte distinsă care se dădea drept sora romancierului.

Femeea minte — zise Balzac refuzând să dea banii — n'am nicio soră la spital. Mai târziu, Balzac pe moarte ar fi chemat pe doctor și i-ar fi spus: — Știi când ți-am spus că femeia pentru care mi-ai cerut bani de coșciug nu e sora mea. Am mințit. Te-am chemat să-ți mărturisesc asta înainte de a muri.

Lui Alphonse Allais, chelnerul îi oferă la restaurant cartofi noi: — Nu e nimic nou sub soare — zise Allais.

Jules Renard spunea de André Theuriet că e un poet mediocre care s'a plimbat mult prin Natură dar cu o batistă pe ochi.

Demolder și Jarry aveau două bilete de favoare la o repetiție generală cu recomandarea de a li se da locurile cele mai bune. Costumele lor erau abracadabrante.

Demolder purta un costum de catifea, o căciulică de blană și un băț de păstor, Jarry avea haine de dril alb, cămașa de hârtie și o cravată pictată cu cerneală de China. Controlorul înspăimântat dădu celor doi două fotolii de galerie, rangul întâiu. Jarry tăcu, dar rumega o răzburare. Când șeful de orchestră apără la pupitră și impuse tăcere tuturor, Jarry cu voce pițigiată zise tare: — Nu șteleg cum de lasă să intre într'un teatru la primele staluri spectatori cu instrumente de muzică!

Rugăm pe tinerii din provincie care ne sunt prieteni să ne dea concursul în calitate de corespondenți la o mai bună distribuție și administrare a jurnalului.

PQȘTA REDACȚIEI

I. Felca, Buc.: Mulțumim. E interesant, dar nu în spiritul nostru. Altceva. T. Ulanu, Iotiu: Răspuns direct. Jurnalul Lineanu, Arad: Aceasta nu merg. Dar sunt fâgâduințe. La întrebare v o m răspunde mai târziu, neavând la îndemână puțința de a controla. Leon Zelter, Buc.: Desființarea coloanei Primit pași nu ne împiedică, precum se vede, de a examina cu cea mai mare cordialitate literatura tinerilor și de a o publica. Vom folosi ceva. E. Zyr, Sibiu: Poezia este încă fără personalitate, deși nu lipsită de gingășie. Poate vom publica-o. Dar mai trimiteți și altele. Nici numele, dacă e pseudonim, nu ni se pare nimerit. Grigoriș Badea, Bălți: Cred că da. Și mai trimiteți. Tr. Palosanu, Buc.: Toată simpatia mea celor 18 elevi ai Liceului Kreulescu. Nu ne da articole în care e vorba de „burghizia asuprită“ și alte expresii de acestă gen. Tib. Tretnescu, Buc.: Orice tânăr care încearcă are respectul și bunăvoința noastră. Încă nu s'a produs clarificare. Cât despre editare, notez și voui reveni mai târziu. Ad. Florescu, Iași: Simpatică, dar prea cosbuciene. Mircea Lazăr, Ploiești: „Chénier“ s'a pus. Alex. P. Cerna, Slatina: Răspuns direct. Gh. Enache, Craiova: Primit ms. Acum răzgăz ca să-l citesc. Mircea Lazăr, Ploiești:

La Café Voltaire se iscă odată un scandal enorm. Un orator, Alex. Natanson fu izbit în obraz cu un pahar de un conviv din fundul sălii căruia nu-i plăcea discursul. Proteste, gălgăie, injurii și amenințări cu mâna. Poetul Vanderpyl era cel mai înfierbântat protestatar și-i cășunase pe un necunoscut care de departe îl îndemna la liniște. La ieșire Vanderpyl se lovi nas în nas cu inamicul lui și după alt schimb violent de cuvinte se provocară la duel. Când însă Vanderpyl citi cartea de vizită a adversarului, își schimbă nămdacă atitudinea și zise: — Cum? Dumneata ești Albert Mockel, poetul pe care-l iubesc și-l admir și ale cărui versuri le știu pe dinăfară? Nu, hotărît, n'aș putea să mă bat cu dumneata! Te rog să primești, aci, cele mai plate scuze și omagiul profundului meu respect.

Și-i întinse mâna. Albert Mockel, strângându-i mâna, zise către prietenii lui: — Nu pot să refuz niște scuze oferite cu atâta grație. Romancierul Jacques Kessel a primit 60.000 de franci dela Compania de Wagons-lits ca să pună acțiunea dintr'un capitol de roman în vagonul de dormit.

Primim la Redacție (autentic): Domnule Gheorghiu

Domnul Iulius dela librăria „Alcalai“ din București mi-a spus să vă trimit ultimul meu volum Greșalia Coconului Simon Iacobachi și mi-a spus că vă roagă să faceți o critică cinstită, adică nici să se exagereze în bine sau în rău. Din partea mea vă rog și eu ca o fiică a Iașului, să mă aveți în vedere. Vă rog să mă considerați și pe mine abonata Domniei voastre. Îndată ce primesc primul număr voi expedia costul abonamentului.

Cu stimă Clementina Delasocola

În aceste condiții nu acceptăm abonamente. Fără să exagerăm n'am putea spune decât rău.

S'au împlinit 50 de ani dela moartea lui Barbey d'Aurevilly (* 2 Noemv. 1808 — † 23 Aprilie 1889), scriitor de o personalitate bizară, boem gentilom epantat de burghezii. Purta pălării cu panglică verzi, pantaloni de satin galben, redingote de catifea albastră cu reverei de mătase roșie, cravate de dantelă și veste aurii. Totdeauna înmănușat, impasibil și olimpiant. Avea 1 m. 92 înălțime.

Cronica mizantropului

Evreii

Prietenul meu scriitorului mi vorbeste:

„Fiindcă nu m'amestec unde nu pot rezolva nimic și pentru că nu mă ascund după formule mari, fiindcă n'am găsit geniu scriitorului antisemit și am citit fără prejudecăți literatura semitului, unii mă socotesc vândut Evreilor, ceea ce este absolut fals și necompatibil cu demnitatea mea. Sunt de asemenea Evrei care, fiindcă găsesc talent scriitorilor antisemiți, mă bănuiesc de antisemitism. Eu însă sunt Român și nu pot fi mișcat de căte de problemele esențiale ale nației mele. Și dacă sunt Român adevărat, de ce, te-mândru-mă de unul și de altul n'aș judeca în toată libertatea spiritului?“

Niciun om cu mîntea sănătoasă nu va înțelege prin antisemitism ura generală de Evrei. Evreii sunt ca indivizi inteligenți ori proști, canalii ori de treabă, sunt prin urmare cum suntem toți. Ai dar e evrei înseamnă a urî din senin pe Eschimosi. Antisemitismul nu poate fi decât îngrijorarea față de infiltrarea unii prea mare număr de Evrei într-o unitate politică. Ori unde un astfel de fenomen se produce, se naște antisemitismul. Gânditorul politic care constată înmulțirea elementului alogen devine îngrijorat. Există o problemă a Evreilor în țările cu prea mulți Evrei. Politicește, omul de stat chibzuit la măsurile cuvenite. Intelectualul rămâne surprins de ciudățenta problemei. Omul cu sufletul adânc înregistrează amândouă aspectele chestiunii și e pe rând antisemit și tolerant și n'cele din urmă mai de grabă incert. Eminescu, Maloirescu au suferit de această oscilație.

Să luăm o țară cu Evrei mulți, cum ar fi Polonia. Cum au venit, cum n'au venit acolo acești Evrei sunt în acelu loc. A le face o vină din imigrare înseamnă a osândi înădnică sau țiparul. Evreul însuși își dă seama că pentru statul respectiv se ridică o anume problemă. S'o rezolvăm. Intâtu nu

mai primim alți Evrei. Măsura legitimă s'a luat. Ucele state s'au gândit și la măsuri interne restrictive. Cum dispariția e un fenomen ce nu se produce dela sine, rămâne înălăturarea din feluritele ramuri ale activității. Înlăturăm din funcțiile publice, atunci ei n'vălesc în comerț. Comerțul se simte oprimat și-i înălătură, atunci ei se refugiază la sat. Satul se simte cotropit, atunci ei intră în proletariat. Un lucru e hotărît. Admițând pe teritoriul un număr de Evrei, a-ceștia trebuie să se ocupe cu ceva, să fie undeva, ca să trăiască, căci nu e de gândit că un stat ar putea să-i gonească din toate serviciile, afară de serviciul militar. Prin urmare cine se crede mai tare decât omul de stat cu experiență și cere tipând soluții radicale nu știe ce spune. Nu poți reține un om în casă înțercându-i să stea pe scaun, să stea pe pat, să mănânce, să se miște etc. Problema este, dar e o problemă bizară, turbidătoare pentru sufletele cu adevărat umane. Mulți Evrei speculanți și aaparatori sunt, dar cămă mizerie! Pot să iau lui Ițic cărușorul cotiga sub motiv că acaparează transporturile? Dar el ce să facă? Ceva trebuie să facă. Afară doar de cazul când ar pleca din țară. Se pune dar chestiunea plecării. Ar fi o uzurare pentru toți plecarea unei părți din evreime, dar se n'âtamplă că pe deoparte Ițic nu simte vocația lui Columb. Ițic se simte moldovean. Și apoi nu-l primește nimeni, căci sunt mulți filosemiți în vorbă și foarte restrictivi în fapt. Ca oameni de inimă, nu ca oameni politici putem înțelege sbuctumul lui Ițic. Lumea nu-l vrea și el ia globul în mână să vadă unde s'ar putea duce. Toți însă și, vai, pe drept cuvânt îl resping. Atâți Ahasverii au plecat din țara unde nu erau doriți, au fost respinși din țara în care căutau un azil și n'au mai fost reprimiți acolo de unde plecase. Ahasverii au stat peste graniți. (Și nu în România, s'o știe Eyreji, unde

oamenii au vorba uneori mojiacă dar înima bună s'a întămpiat aceasta.) Prin urmare n'ajunge să rogi pe Evreu să plece. Trebuie să fii sigur că alții îl primesc. Iar alții nu-l primesc.

Învărtind globul, Sami fiul lui Ițic a zărit într-o parte a lui un pământ care i s'a spus întotdeauna că e acela al făgăduinții. O lumină s'a făcut deodată în sufletul lui. Avea o patrie, pe care o părăsise strămoșii. Se va duce acolo, va mulțumi aceluora care l-au găzduit și se va reconcilia cu toată lumea. Sami s'a lăsat încântat de un repatrient de Evrei, s'a imbarcat și acum se află în fundul unei mări suicide. Căci „patria“ lui nu-l primea nici ea. Ea e acum patria Arabilor și Arabii sunt și ei restrictivi. În fundul mării Mediterane 34 de Evrei care au voit să scutească o țară occidentală de prezența lor, repudiați de toate porturile, și-au găsit acum o țară liniștită și eternă. Problema evreiască nu se poate deslega decât în cuprinsul umanității întregi și cu umanitate.

N'aș vrea ca țara noastră cea mai tolerantă din toate să aibă prea mulți Evrei, dar n'aș vrea să mă fi născut Evreu. Ca Român sunt combatut mereu de sentimentele cele mai contradictorii și judecă onestitatea mea după sinceritate. Evreul va fi o supărare pentru mulți, dar ca oameni trebuie să recunoaștem că cea mai mare nenorocire a lui, de care nu e vinovat, este de a se fi născut evreu cu însușirile și cu defectele sale. Când ca patriot simt valul îngrijorării umflându-se și dând naștere unei ostilități, pe care o mărturisesc (nu fizice fi-țești ci politice), Ahasverus îmi apare înainte. Încerc să simt ce simte el. Ungaria — murmură bătrânul — a introdus măsuri restrictive. Să plec. Australia nu mai primește. Africa de Sud a împlinit numărul. Se primesc cincispezezeze Evrei în Patagonia. Patagonia. Pa-ta-go-nia. Unde e Patagonia? Aristarc

Toată corespondența redacțională, cărțile și revistele se vor trimite d-lui G. Călinescu, strada Ionescu No. 4 — Iași.